

УДК 332.2.026.(045)

**СТИМУЛЮЮЧА ФУНКЦІЯ КОНТРОЛЮ ОПЛАТИ ПРАЦІ –
ЗБІЛЬШЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ**

кандидат економічних наук, доцент, Шевчук Л. П., Шевчук О. П.,

Вінницький фінансово-економічний університет, Україна, Вінниця

кандидат економічних наук, Шевчук А. А.

Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Україна, Київ

Предмет дослідження - фінансовий контроль заробітної плати; мета роботи обумовлює посилення обґрунтованого державного регулювання оплати праці; метод – аналіз, узагальнення результатів; результати роботи - впровадження стимулюючої функції контролю заробітної плати; сфера застосування результатів - легалізація заробітної плати бізнес-одиниць та збільшення фінансових ресурсів місцевих бюджетів; висновки - державне регулювання заробітної плати через впровадження стимулюючої функції контролю матиме позитивний вплив на збільшення фінансових ресурсів в умовах децентралізації за рахунок сплати податку на доходи фізичних осіб як одного з найбільших джерел наповнення бюджетів.

Ключові слова: результат стимулюючої функції контролю, державне регулювання, єдиний соціальний внесок, податок на доходи фізичних осіб.

кандидат економічних наук, доцент Шевчук Л. П., Шевчук А. П., кандидат економічних наук, Шевчук А. А. Стимулирующая функция контроля оплаты труда - увеличение финансовых ресурсов местных бюджетов / Винницкий финансово-экономический университет, Украина, Винница; Военный институт Киевского национального университета имени Тараса Шевченко, Украина, Киев

Предмет исследования - финансовый контроль заработной платы; цель работы обуславливает усиление обоснованного государственного регулирования оплаты труда; метод - анализ, обобщение результатов; результаты работы - внедрение стимулирующей функции контроля заработной платы; сфера применения результатов - легализация заработной платы бизнес-единиц и увеличение финансовых ресурсов местных бюджетов; выводы - государственное регулирование заработной платы через внедрение стимулирующей функции контроля окажет положительное влияние на увеличение финансовых ресурсов в условиях децентрализации за счет уплаты налога на доходы физических лиц как одного из крупнейших источников наполнения местных бюджетов.

Ключевые слова: результат действия стимулирующей функции контроля, государственное регулирование, единый социальный взнос, налог на доходы физических лиц.

Ph.D., associate professor, Shevchuk L, Shevchuk A., Candidate ekonomycheskyh Sciences, Shevchuk A. The catalytic function control wages -

increasing the financial resources of local budgets / Vinnytsia Finance and Economics University, Ukraine, Vinnitsa; Military Institute of Kyiv Taras Shevchenko University, Ukraine, Kyiv

Purpose of the study - financial control wages, the purpose of strengthening determines a reasonable state regulation of wages; method - analysis, synthesis results; results - implementing control functions enabling wages; scope results - legalization of wages business units and increase the financial resources of local budgets; conclusions - state regulation of wages through the implementation of enabling control functions will have a positive impact on the increase of financial resources under decentralization through the tax on personal income as one of the largest sources of local budgets.

Key words: stimulating the function of control, regulation of wages, single social tax, income tax, financial resources, local budgets.

Вступ. Загальна постановка проблеми. В останні роки відбулися зміни підходів щодо оплати праці, яка залежить вже не тільки від результатів праці робітників, а й від оподаткування, що потребує нових функцій контролю, так як сплата офіційного рівня доходів сприятиме збільшенню фінансових ресурсів місцевих бюджетів та соціальних фондів, що сьогодні особливо важливо. В умовах децентралізації збільшення фінансових ресурсів місцевих бюджетів є важливим завданням держави, що потребує формування нової парадигми контролю, яка буде спрямована на ефективність дій в напрямку їх збільшення за рахунок фінансових інструментів та економічних важелів впливу на стан сплати реальної заробітної плати. Контроль заробітної плати – є важливим засобом впливу, так як для працівників це дохід, для бізнесу - це витрати, а для держави – це надходження через сплату податків і внесків, що потребує впливу економічних важелів на їх формування, що можна здійснити за допомогою нових функцій контролю.

Аналіз останніх джерел та публікацій. Проблеми формування доходів місцевих бюджетів за рахунок місцевих податків є предметом наукових досліджень вчених, зокрема Боровика П. М., Гузар Б. С., Андрушак В. [5] та багато інших. Результати досліджень продемонстрували, що місцеві податки в Україні суттєво не впливають на формування доходної бази бюджетів муніципальних громад, причиною чого, на думку авторів, є недоліки механізмів їх справляння, що не дозволяє за рахунок цих платежів сформувати надійне підґрунтя для фінансування потреб місцевих громад. Віддаючи належне науковим розробкам зазначених авторів, необхідно зауважити, що питання взаємозв'язку оплати праці та надходжень фінансових ресурсів потребує більш детального вивчення та нового підходу до формування нової філософії фінансового контролю оплати праці, що безпосередньо сприятиме збільшенню ресурсів місцевих бюджетів.

Мета дослідження - вплив контролю процесів оподаткування заробітної плати на формування фінансових ресурсів місцевих бюджетів з врахуванням законодавчих змін України 2016 року.

Викладення основного матеріалу. Нова система фінансового контролю оплати праці бізнес-єдиниць має забезпечувати фінансову стабільність територіальних громад, реалізація має бути здійснена через впровадження нових функцій контролю, які сприятимуть ефективності ролі контролю і як наслідок збільшення фінансових ресурсів місцевих бюджетів. Розглянемо термін «контроль», який походить від французького «controle», зокрема другої частини даного слова-«role», яка означає ступінь участі у чомусь, зокрема контроль оплати праці. А так як фінансовий контроль оплати праці здійснюється державою, то є необхідність дослідити ступінь участі у формуванні потенційних фінансових ресурсів, які можуть бути утворені завдяки результатам фінансових інструментів, економічних важелів впливу та нової запропонованої нами - стимулюючої функції контролю оплати праці бізнес-єдиниць. Процес збільшення місцевих бюджетів слід розглянути через призму стимулюючої функції фінансового контролю оплати праці бізнес-єдиниць, що сприятиме фінансовому забезпеченню регіонів (рис.1).

Рис. 1. Стимулююча функція контролю оплати праці - збільшення потенційних фінансових ресурсів місцевих бюджетів*

*Складено автором Шевчуком А. А.

Адже в умовах децентралізації контроль полягає не тільки в комплексній оцінці сфери фінансів, а у виявленні додаткових джерел наповнення місцевого бюджету, що можливо через стимулюючу функцію

контролю оплати праці бізнес –одиниць. Дослідження питань, пов’язаних з теоретичними аспектами функціонування системи контролю ресурсів місцевих бюджетів спрямовано на вивчення впливу законодавчих змін оподаткування оплати праці на фінансове забезпечення регіонів. Так відбулися зміни до порядку нарахування єдиного соціального внеску (далі-ЄСВ) на заробітну плату, згідно яких вже починаючи з 1 січня 2016 року відповідно до ст. 4, 7 і 8 Закону про ЄСВ утримання із заробітної плати даного внеску (3,6;2,6;6,1%) взагалі не здійснюється[4]. Значно зменшилися ставки нарахування ЄСВ, яка з 2016 року складає 22 % і є єдиною для всіх галузей та застосовується до суми заробітної плати, лікарняних та декретних виплат , винятком є оплата працівників-інвалідів. Також збережені пільгові ставки ЄСВ в розмірі 8,41 % бази оподаткування для підприємств та всеукраїнських громадських організацій інвалідів. Фізичним особам,які працюють за сумісництвом ЄСВ необхідно нараховувати із реального розміру заробітної плати, навіть якщо сума нижча за мінімально встановлений розмір. Розмір прожиткового мінімуму і мінімальної заробітної плати згідно ст. 8 Закону України про Держбюджет на 2016 рік залишається на рівні, встановленому на 1 вересня 2015 року, проте планується ці показники все ж збільшаться двічі: з 1 травня і з 1 грудня 2016 року[1] (табл.1) .

Таблиця 1

Розмір прожиткового мінімуму і мінімальної заробітної плати 2016 року

Соціальні та демографічні групи населення	Розмір прожиткового мінімуму в 2016 році грн		
	Січень–квітень	Травень-листопад	Грудень
Діти віком до 6 років.	1167	1228	1313
Діти віком від 6 до 18 років.	1455	1531	1637
Особи, які втратили працездатність.	1074	1130	1208
Працездатні особи			
Місячний розмір	1378	1450	1550
Погодинний розмір	8.29	8.69	9.29

Нормами Держбюджету на 2016 рік змінено ставку оподаткування, що відповідала за нарахування податку з доходів фізичних осіб(далі - ПДФО) і встановлено єдиний розмір — 18 % незалежно від суми виплати та враховуючи при розрахунках податкову соціальну пільгу[1] (табл.2).

Таблиця 2

Розміри податкової соціальної пільги на 2016 рік

Вид податкової соціальної пільги (ПСП)	Розмір ПСП, грн.
Звичайна ПСП (п.п. 169.1.1)	689,00
Звичайна ПСП на дітей (п.п. 169.1.2)	689,00 x кількість дітей віком до 18 років
Підвищена ПСП на дітей(пп.«а» і «б»п.п. 169.1.3)	1033,50 x кількість дітей віком до 18 р.
Підвищена ПСП (пп. «в» — «е» п.п. 169.1.3)	1033,50
Максимальна ПСП (пп. «а» — «г»)	1378.00

Як зазначено п.п. 169.1.1 ПКУ звичайна податкова соціальна пільга визначається на рівні 50 % прожиткового мінімуму для працездатної особи, тоді як підвищена і максимальна залежить від розміру звичайної податкової соціальної пільги. Граничний розмір доходу, що дає право на застосування податкової соціальної пільги з 1 січня 2016 року становить 1930 грн., при цьому одному з батьків на дітей визначається пільга кратне їх кількості (табл.3).

Таблиця 3

Інформацію про оподаткування у 2016 році виплат працівникам

Види виплат	Звичайні працівники		Працівникм – інваліди	
	Нарахування	Утримання	Нарахування	Утримання
	ЄСВ	ПДФО	ЄСВ	ПДФО
Заробітна плата,	22%	18%	8.41%	18%
Лікарняні листки	22%	18%	8.41%	18%
Декретні виплати	22%	-	8.41%	-
Винагорода за ЦПД	22%	18%	22%	18%

Виходячи із даних таблиці слід зазначити, що в період проведення економічних реформ стимулююча функція контролю заробітної плати повинна використовуватися як важливіший засіб щодо легалізації оплати праці. В Україні необхідна ефективна державна політика, яка сприятиме реальній оплаті праці, адже більшість бізнес-єдиниць проводить політику «заморожування» заробітної плати, щоб зменшувати витрати та сплачуючи її нелегально. Слід зазначити, що заробітна плата, як макроекономічна категорія є доходом, який формує платоспроможний попит населення, стимулює розвиток економіки, тоді як для бізнесу – це витрати, які менеджмент використовуючи різні схеми постійно зменшує. Незважаючи на зменшення ставки ЄСВ вдвічі оплата праці майже не змінилася, що потребує належного контролю, адже це є причиною зменшення надходжень до місцевого бюджету та соціальних фондів.

Висновки. Вирішення поставлених проблемних питань щодо фінансового забезпечення регіонів можливо легалізувавши заробітну плату та потребує державного регулювання її оподаткування в Україні, що можливо здійснити використовуючи стимулюючу функції контролю, яка буде сприяти зменшенню витрат на оплату праці та реальній її сплаті, що сприятиме надходженню фінансових ресурсів місцевого бюджету в сучасних умовах.

Література:

1. Закон України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» від 25.12.2015 р. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=928-VIII>
2. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості

бюджетних надходжень у 2016 році» від 24.12.2015 р. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=№909-VIII>.

3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 24.12.2015р. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.911-VIII>

4. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=№2464-VI>

5. Боровик П. М. Податкові джерела бюджетів місцевого самоврядування / П. Боровик, Б. Гузар, В. Андрущак // Журнал науковий огляд № 3 (4), 2014. с.3-7.

References:

1. Zakon Ukrainy «Pro Derzhavnyj bjudzhet Ukrainy na 2016 rik» (25.12.2015) <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg vol. 928-VIII>.

2. Zakon Ukrainy «Pro vnesennja zmin do Podatkovogho kodeksu Ukrainy ta dejakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shhodo zabezpechennja zbalansovanosti bjudzhetnykh nadkhodzhenj u 2016 roci» (24.12.2015) <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg vol. 909-VIII>.

3. Zakon Ukrainy «Pro vnesennja zmin do dejakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy» (24.12.2015) Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/vol. 911-VIII>.

4. Zakon Ukrainy «Pro zbir ta oblik jedynogho vnesku na zaghaljnoobov'jazkove derzhavne socialjne strakhuvannja» (08.07.2010). Rezhym dostupu: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg vol.2464-VI>.

5. Borovyk P. M. Podatkovi dzherela bjudzhetiv miscevo samovrjaduvannja / P. Borovyk, B. Ghuzar, V. Andrushhak // Zhurnal naukovyj oghljad vol.-2014.-№ 3(4), S. 3-7.